

*Ledande experter
för en levande värld.*

PM
Fågelinventering för detaljplan Locketorp
Skövde kommun

Titel: Fågelinventering för detaljplan Locketorp

Version: 1

Datum: 2022-08-25

Uppdragsgivare: Linda Kjerfve, planarkitekt, Skövde kommun

Uppdragsnummer: 2058–03

Dokumentnamn: EnviroPlanning_Fågelinventering_Locketorp_2022

Rapport genomförd av: Hannes Byström och Dennis Jonason

Rapport granskad av: Karolina Nittérus

Rapport verifierad av: Dennis Jonason

Bilder: ©EnviroPlanning AB

Sammanfattning

Som en del i arbetet med att upprätta en detaljplan för Locketorp, Skövde kommun, har en fågelinventering utförts. Sammantaget observerades 66 fågelarter fördelat på 1640 individer. Av dessa utgör 22 naturvårdsarter, det vill säga att de är rödlistade och/eller att de ingår i fågeldirektivets bilaga 1. Bland de 19 rödlistade arterna klassas 13 som nära hotade, tre som sårbara och tre som starkt hotade. Tofsvipa dominerar bland de hotade arterna med hälften av alla förekomster. Det heterogena landskapet utanför planområdet innefattar sannolikt motsvarande livsmiljöer som inom planområdet i tämligen god utsträckning. En exploatering av planområdet anses därför inte generera en betydande försämring av arternas livsförutsättningar, även om ingen fördjupad analys av detta genomförts.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Naturvårdsarter	1
2	Metod	2
2.1	Linjetaxering av fåglar	2
3	Resultat	4
4	Bedömning av påverkan	7
5	Referenser	8

1 Inledning

Skövde kommun har identifierat behov av verksamhetsmark och har föreslagit att en ny detaljplan upprättas ca 10 km nordost om tätorten i området Locketorp, vid den nyligen avvecklade flygplatsen. Platsens karaktär anses lämplig för större industrietableringar, men genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En faktor som behöver studeras närmare är detaljplanens påverkan på fågellivet. EnviroPlanning AB har därför fått i uppdrag av Skövde kommun att genomföra en fördjupad artinventering av fåglar, vilken utfördes under våren 2022. Detta PM redovisar översiktligt metod och resultat för uppdraget.

1.1 Naturvårdsarter

Samtliga av Sveriges naturligt förekommande fågelarter är fridlysta enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845), vilket innebär att man avsiktligt inte får döda, skada eller fånga fåglarna. Det gäller även deras ägg och bon. Vidare får man heller inte skada eller förstöra fåglarnas fortplantningsområden eller viloplatser.

Även om alla fågelarter omfattas av en grundläggande fridlysning finns ett antal arter som på olika sätt klassas som särskilda naturvårdsarter. I denna rapport klassas rödlistade arter och arter som förekommer i fågeldirektivets första bilaga som naturvårdsarter.

Artskyddsförordningen, bilaga 1

Fågelarter med markeringen B i bilaga 1 till artskyddsförordningen har enligt fågeldirektivet eller art- och habitatdirektivet ett sådant unionsintresse att särskilda skyddsområden (fågeldirektivet) eller bevarandeområden (art- och habitatdirektivet) behöver utses. Av Sveriges ca 350 arter är 67 arter listade i bilaga 1. Även fåglar som regelbundet rastar i Sverige i betydande antal ingår i denna bilaga.

Rödlistan

Rödlistan (SLU Artdatabanken, 2020) är en redovisning av arters risk att dö ut från ett område. De arter som uppfyller kriterierna för någon av kategorierna Nationellt utdöd (RE), Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU), Nära hotad (NT) eller Kunskapsbrist (DD) benämns rödlistade. De rödlistade arter som kategoriseras som CR, EN eller VU benämns hotade. Kategorin Kunskapsbrist omfattar arter där kunskapen är så begränsad att de inte kan placeras i någon kategori. Rödlistan baseras på de internationellt vedertagna kriterierna från Internationella Naturvårdsunionen (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources, IUCN).

2 Metod

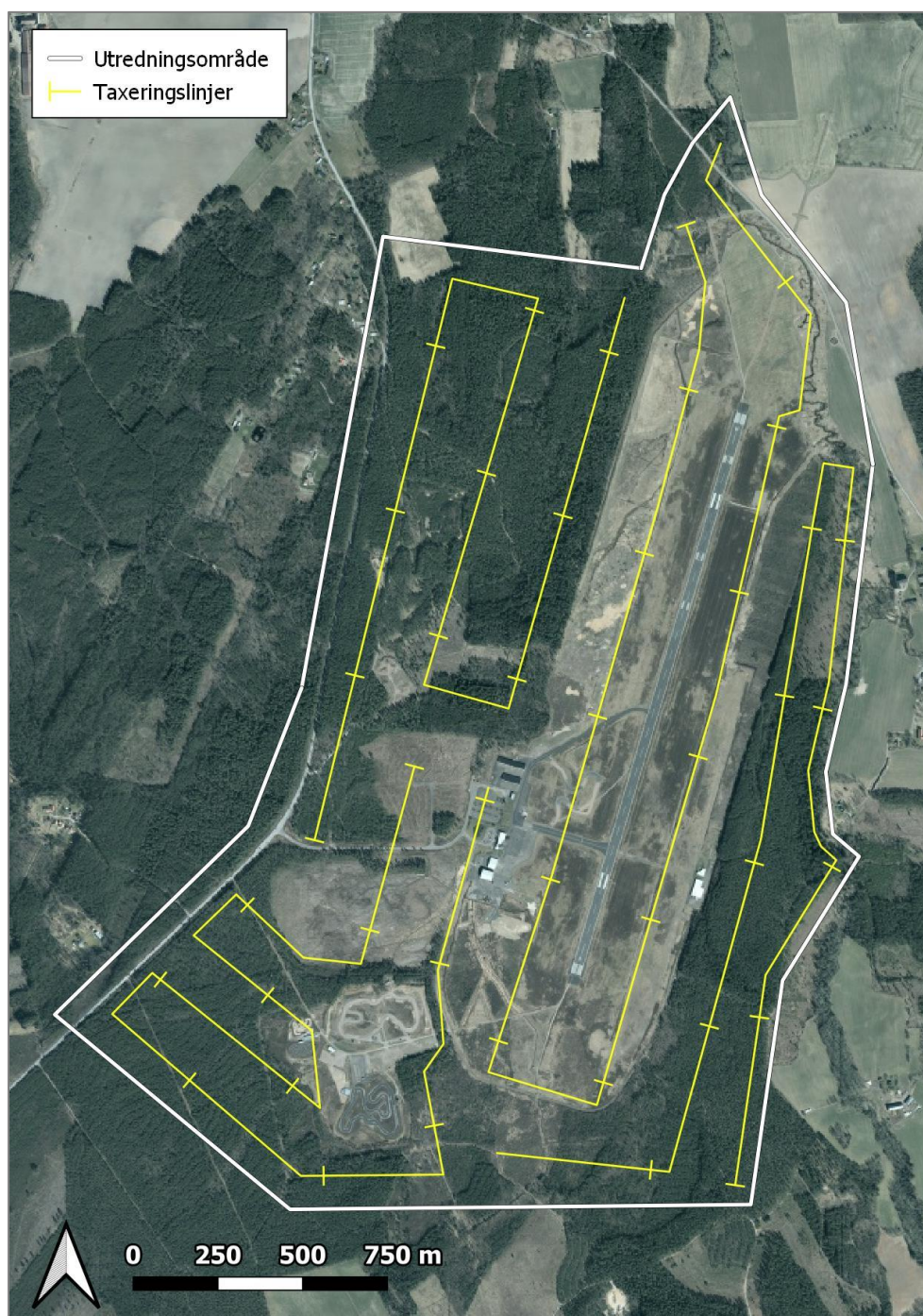
2.1 Linjetaxering av fåglar

Fågelinventeringen utfördes av biolog Hannes Byström, EnviroPlanning AB, vid sju tillfällen i april och maj 2022 (Tabell 1). Som metod användes linjetaxering, vilken i stora drag följer tillvägagångssätten för Svensk häckfågeltaxering (Naturvårdsverket, 2016). Inventeringsområdet utgjordes av planområdet för detaljplan Locketorp samt närliggande marker, motsvarande ca 4,8 kvadratkilometer (Figur 1).

Tabell 1. Rådande väderförhållanden vid inventeringstillfällena.

Datum	Klockslag	Väderförhållanden	Temperatur
2021-04-19	05:00-10:00	Klart. Sydlig 1 m/s	-3 – 11 °C
2021-04-20	05:00-10:00	Klart. Nordlig 0 (1) m/s	-3 – 11 °C
2021-04-22	05:00-10:00	Klart. Nordlig 8 m/s	-1 – 1 °C
2021-05-11	04:30-09:30	Halvklart. Sydvästlig 4 (10) m/s	8 – 12 °C
2021-05-12	04:30-09:30	Molnigt. Sydvästlig 3 (9) m/s	9 – 10 °C
2021-05-27	04:00-09:00	Lätt regn. Nordlig 4 m/s	7 – 9 °C
2021-05-31	04:00-09:00	Molnigt. Nordlig 1 (3) m/s	8 – 13 °C

Inventeringen genomfördes längs fyra transekter (digitala linjer) som på förhand placerats ut i en kartapplikation, med syfte att representera områdets olika naturtyper i så stor utsträckning som möjligt (Figur 1). Metoden bygger på att inventeraren långsamt vandrar längs transekterna och noterar alla sedda och hörda fåglar med artnamn, antal individer på samma observationsplats samt beteende/aktivitet, exempelvis sång, bobygge eller födosök. Dubbelräkning av samma individer undveks så långt som möjligt. Varje transekt besöktes två gånger och registrering av identifierade arter gjordes med mobilapplikationen QFIELD.

Figur 1. Översiktskarta som visar transekterna, utmed vilka fågelinventeringen utfördes.

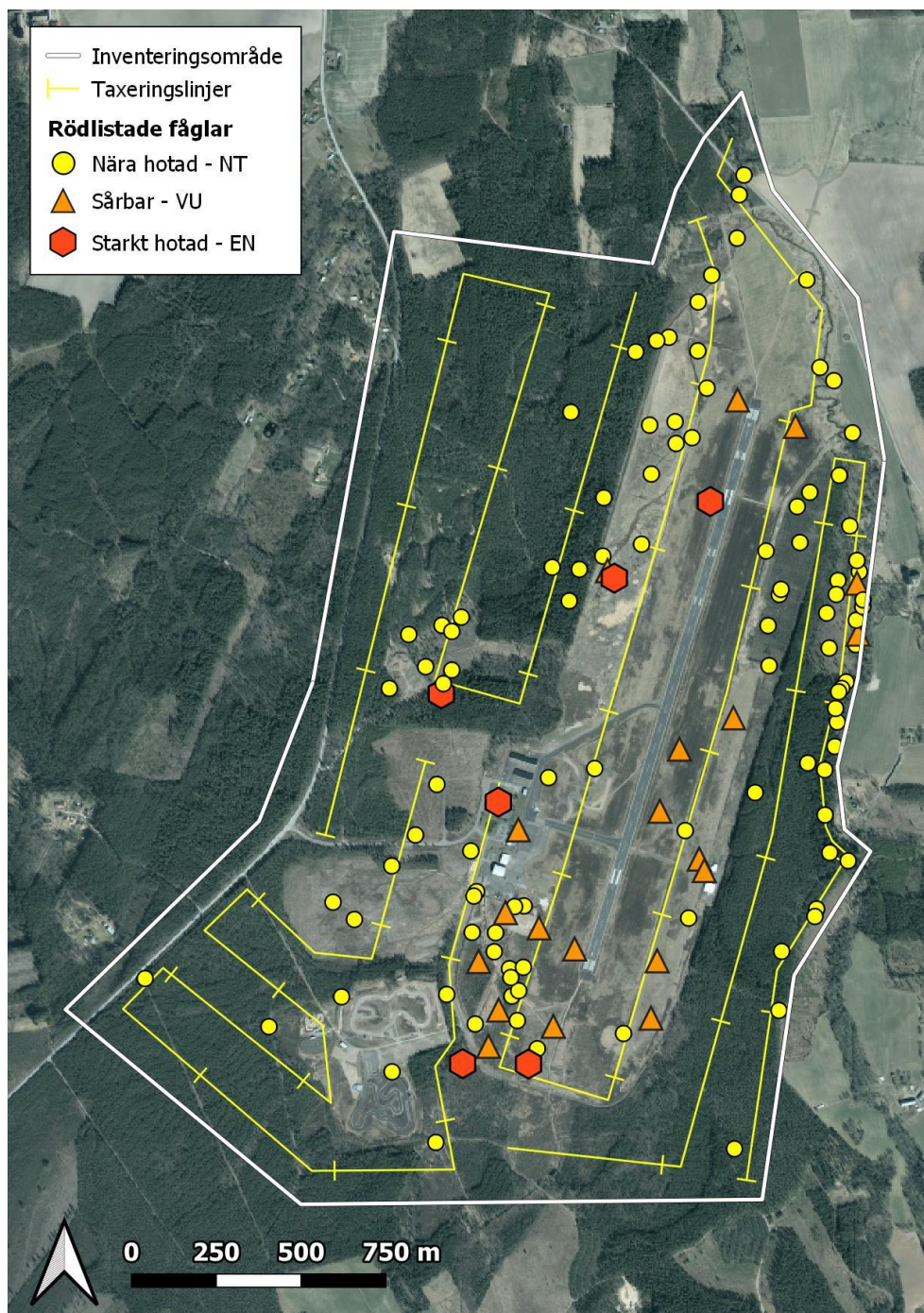
3 Resultat

Sammantaget observerades 66 fågelarter fördelat på 1640 individer. Av dessa utgör 22 naturvårdsarter, det vill säga att de är rödlistade och/eller att de ingår i fågeldirektivets bilaga 1 (Tabell 2). Bland de 19 rödlistade arterna klassas 13 som *nära hotade* (NT) och sex som hotade (tre vardera inom kategorierna *sårbar* (VU) respektive *starkt hotad* (EN)) (Tabell 2).

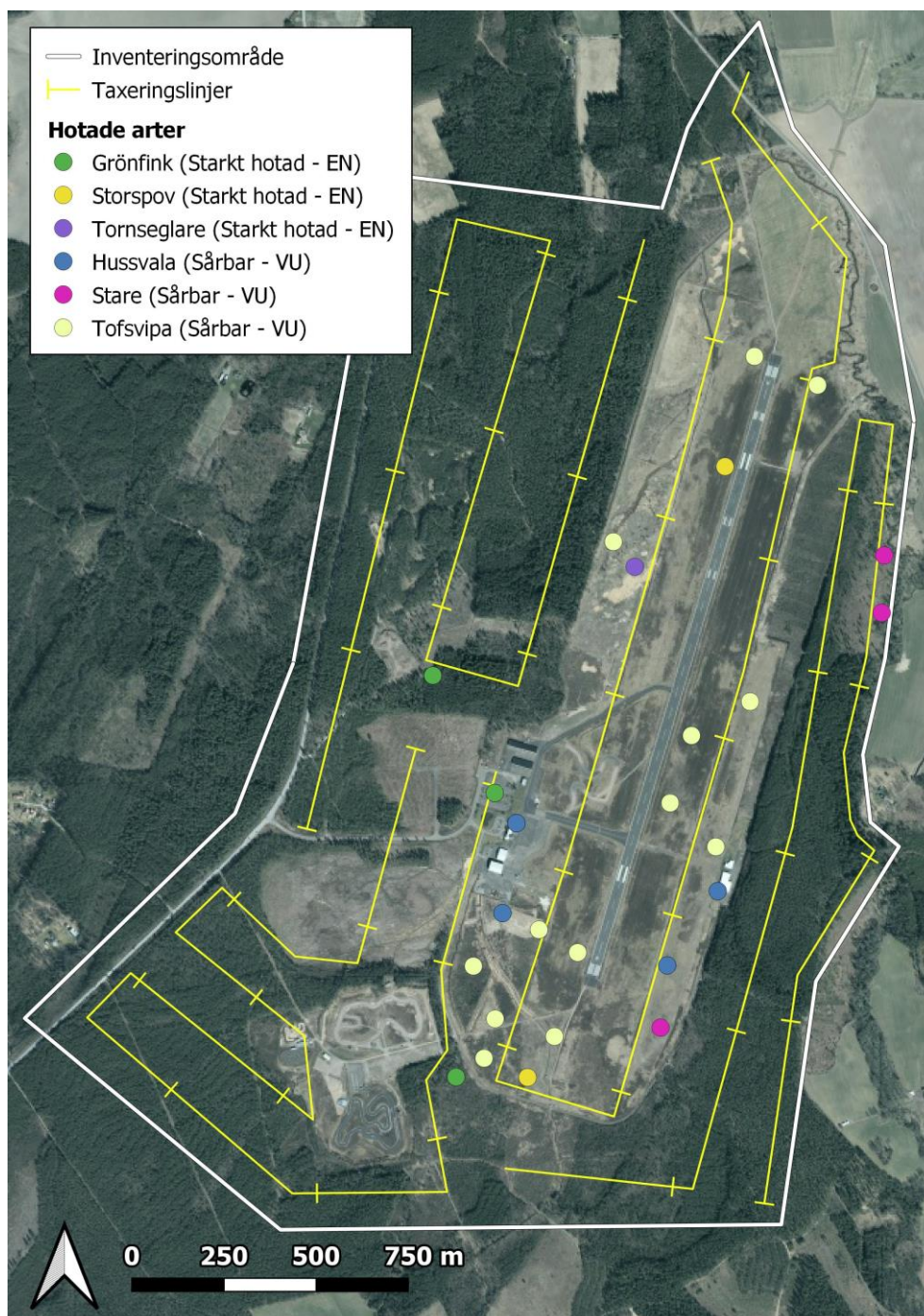
Tabell 2. Naturvårdsklassade fåglar inom inventeringsområdet, vilka innefattar samtliga rödlistade fåglar och de som finns med i fågeldirektivets första bilaga.

Art	Antal	Rödlistning	Fågeldirektivet
Sångsvan	11	Livskraftig – LC	X
Trana	5	Livskraftig – LC	X
Trädlärka	1	Livskraftig – LC	X
Björktrast	1	Nära hotad – NT	
Buskskvätta	14	Nära hotad – NT	
Duvhök	2	Nära hotad – NT	
Entita	8	Nära hotad – NT	
Fiskmås	3	Nära hotad – NT	
Grönsångare	2	Nära hotad – NT	
Gulspurv	38	Nära hotad – NT	
Kråka	18	Nära hotad – NT	
Spillkråka	2	Nära hotad – NT	X
Svartvit flugsnappare	6	Nära hotad – NT	
Sävsparv	6	Nära hotad – NT	
Talltita	1	Nära hotad – NT	
Ärtsångare	2	Nära hotad – NT	
Hussvala	4	Sårbar – VU	
Stare	3	Sårbar – VU	
Tofsvipa	13	Sårbar – VU	
Grönfink	3	Starkt hotad – EN	
Storspov	2	Starkt hotad – EN	
Tornseglare	1	Starkt hotad – EN	

Flest naturvårdsarter observerades inom eller i angränsning till öppna miljöer, såsom vid flygplatsområdet, men även i anslutning till Klämmabäcken och Rallebäcken i öst. Endast enstaka naturvårdsarter förekom i de produktionsinriktade tallskogarna (Figur 2). Bland de sex hotade arterna (kategoriserade som VU och EN; Tabell 1, Figur 2 och Figur 3) dominerade tofsvipa i antal med hälften av alla förekomster (Figur 3).

Figur 2. Förekomst av rödlistade fåglar inom inventeringsområdet. För detaljerad artförekomst av hotade arter (kategoriserade som VU och EN), se Figur 3.

Figur 3. Förekomst av hotade fågelarter inom inventeringsområdets.

4 Bedömning av påverkan

Här ges en översiktlig bedömning av detaljplanens påverkan på fågellivet utifrån ett antal exempelarter. Denna bedömning ska dock inte förväxlas med en artskyddsutredning som innefattar analys av upprätthållandet av fåglarnas gynnsamma bevarandestatus. Fakta om arternas habitatkrav har bland annat hämtats från Artfakta.se (SLU Artdatabanken, 2022).

Förlust av den öppna gräsmarken utmed flygrakan är det som skulle påverka fågellivet mest negativt, då flertalet av de rödlistade arterna påträffades där. Exempelvis vadarfåglarna tofsvipa (VU) och storspov (EN) häckar och födosöker på marken i motsvarande naturtyper, såsom öppna och gärna fuktiga ängar, myrar, åker- och dikeskanter. Likaså gulspårven (NT) tycks nyttja området som livsmiljö, vilken annars främst förknippas med jordbruksmiljöer och öppna skogliga miljöer som kalhyggen och kraftledningsgator.

Hussvala (VU) och tornseglare (EN) häckar främst i anslutning till ladugårdar och andra byggnader där de kan bygga sina bon, och kan flyga långa avstånd när de födosöker i luftrummet. För dessa arter anses planområdet därför inte vara av särskild vikt.

Spillkråkan (NT) förekommer inom de flesta typer av skogliga miljöer. Den behöver god tillgång till död ved och grova, äldre träd för födosök och bobygande, vilket gör att arten kan klara sig även i intensivt brukade skogar om tillgången på dessa resurser är god. Planområdet domineras dock av yngre till medelålders tallproduktionsskog med mycket sparsamma förekomster av död ved, och ses därför inte som betydelsefull livsmiljö för arten. Bristen på potentiella hålträd försämrar även förutsättningarna för andra arter som stare (VU), entita (NT) och svartvitflugsnappare (NT), vilka häckar i befintliga håligheter.

Det heterogena landskapet utanför planområdet innefattar sannolikt motsvarande livsmiljöer som inom planområdet i tämligen god utsträckning. En exploatering av planområdet anses därför inte generera en betydande försämring av arternas livsförutsättningar, även om ingen fördjupad analys av detta genomförts.

5 Referenser

- Naturvårdsverket, 2016. Fåglar: Linjetaxering samt kombinerad punkt- och linjetaxering. Version 1:0, 2016-03-21. Naturvårdsverket, Stockholm.
- SLU Artdatabanken, 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.
- SLU Artdatabanken, 2022. Artfakta – naturvård. <https://artfakta.se/naturvard>